

Evaluatie Huis en Haard

Inhoud

1. Inleiding	3
Van de Opvang BV naar Huis en Haard	4
Pilot	5
Geformuleerde onderzoeksdoelen	5
2. Uitkomsten	6
3. Conclusie en aanbeveling	9
Het vervolg	10
4. Bijlagen	11

1. Inleiding

Van de Opvang BV naar Huis en Haard

De Opvang BV was jarenlang een begrip in Alkmaar en omstreken en vervulde een sociaal pension functie voor kwetsbare mensen. In 2020 heeft de eigenaar van dit particuliere initiatief aangegeven de huur van het pand op te zeggen. De gemeente Alkmaar voelde de verantwoordelijkheid om de bewoners van de Opvang een alternatief onderdak te bieden. Daarnaast startte de zoektocht naar een nieuwe tijdelijke locatie. Uiteindelijk resulteerde dit in het afsluiten van een pilotovereenkomst met het Leger des Heils voor het leveren van ondersteuning in de vorm van een gemeentelijke sociaal pensionvoorziening.

De pilotperiode bood de gemeente de kans om samen met een zorgaanbieder te onderzoeken welke werkwijze en vorm van ondersteuning het beste bij een sociaal pensionvoorziening voor regio Alkmaar past. Nu de pilot afloopt willen we graag de resultaten delen. DnoDoen en het Leger des Heils hebben de basis voor deze evaluatie aangedragen.

Van de Opvang BV naar Huis en Haard

In het verleden vervulde De Opvang BV de rol van een sociaal pension, een toegankelijke woonvoorziening voor daklozen. Deze mensen hebben vaak te maken met psychische problemen, soms in combinatie met verslavingsproblematiek. Het was een particulier initiatief. Per 1 januari 2023 is deze voorziening gestopt.

Toen duidelijk werd dat de Opvang BV ging sluiten, is de gemeente met elke bewoner het gesprek aangegaan in de zoektocht naar een geschikt alternatief. Uit een aantal gesprekken kwam naar voren dat zorg en ondersteuning het meest passend zou zijn. Voor hen is een vervolgplek gevonden bij een aanbieder van beschermd wonen of is een Wlz-indicatie aangevraagd. Een aantal bewoners heeft een transferwoning gekregen of is verhuisd naar een zelfstandige woning. Ook hebben een aantal bewoners onderdak via een andere weg gevonden. Op deze manier is voor 20 bewoners tijdig een andere plek gevonden.

Uit een aantal gesprekken bleek dat zorg of ondersteuning passend zou zijn, maar het ontbrak aan een dossier of diagnose. Dat is wel het startpunt voor het zoeken naar een passende voorziening. Daarom koos de gemeente voor een pilot waarin actief werd onderzocht wat de meest passende vorm van opvang en zorg is voor de groep bewoners die wel zorg en ondersteuning nodig hadden, maar geen diagnose of dossier had. De blijvende noodzaak voor een sociaal pensionvoorziening in Alkmaar was daarmee duidelijk en de werd erkend door de betrokken ketenpartners.

Door de onverwachte situatie van acute dreigende dakloosheid en het vooruitzicht op langdurige dakloosheid voor kwetsbare personen, had de gemeente geen mogelijkheid om een allesomvattende aanpak uit te werken en de gebruikelijke wervingsmethoden voor een zorgpartner te volgen.

Per 1 januari 2023 werd aan de Pettemerstraat het nieuwe sociaal pension geopend onder de naam Huis en Haard. Van de 16 gerealiseerde plekken waren 15 plekken gevuld sinds 1 januari 2023. Nieuwe bewoners worden middels een zorgvuldige procedure geselecteerd. Er wonen nu 16 mensen.

Pilot

In de overeenkomst is het doel als volgt geformuleerd: het doel van de pilot is om met de onderzoekresultaten te kunnen bepalen op welke manier wij in de toekomst een veilige, gestructureerde leefomgeving kunnen bieden in een voorziening die gericht is op begeleiding naar het zo zelfstandig mogelijk wonen en zelfstandige participatie in de maatschappij. We voeren deze pilot uit in de vorm van een Huis & Haard voorziening. In deze voorziening zetten we in op continuïteit voor voormalige bewoners van de Opvang BV en nieuwe instroom voor inwoners waar zelfde problematiek aan de orde is. De pilot loopt tot einde van dit jaar.

Geformuleerde onderzoeksdoelen

We willen de volgende onderzoeksresultaten behalen:

1. Tot een onderbouwde conclusie komen over hoe het vervolg van een voorziening moet worden vormgegeven
2. Inzicht verkrijgen in de cliëntpopulatie van de doelgroep
3. Weten of de doelgroep kan doorstromen
4. Weten met welke zorginzet die doorstroom gerealiseerd kan worden
5. Weten aan welke criteria een locatie voor deze voorziening moet voldoen
6. Weten of het financiële model uit de pilot passend is voor het vervolg van de voorziening.

2. Uitkomsten

We lichten per doel toe welke bevindingen we hebben gedaan.

1. Tot een onderbouwde conclusie komen over hoe het vervolg van een voorziening moet worden vormgegeven.

Een belangrijke aanleiding om een pilot te beginnen was de behoefte aan zicht op de kwaliteit van de zorg die aan de inwoners met een ingewikkelde zorgvraag wordt geleverd. Door de inzet van het Leger des Heils weten we dat een dergelijke voorziening een toevoeging is op het bestaande aanbod van beschermd wonen van de regio Alkmaar.

We hebben het inzicht dat de huidige bewoners niet zelfstandig kunnen wonen, maar met de juiste ondersteuning en begeleiding wel meer kwaliteit van leven hebben. In aanvulling daarop weten we dat deze groep mensen middelen gebruikt. Andere zorgaanbieders stellen abstinentie juist als voorwaarde en zijn daarom niet passend voor de bewoners.

Ook in de toekomst blijft behoefte aan een Huis en Haard voorziening waar gewerkt wordt aan persoonlijke doelen gericht op het verbeteren van levenskwaliteit. Zelfstandig wonen is voor een grote groep niet haalbaar op korte termijn.

2. Inzicht verkrijgen in de cliëntpopulatie van de doelgroep

De groep bewoners van het pand aan de Pettemerstraat komt grotendeels over vanuit het pand aan de Van den Bosstraat. De opdracht aan het Leger des Heils was destijds om inzicht te krijgen in de uitstroommogelijkheden door de bewoners. Afgelopen jaar is door het Leger des Heils hierop ingezet. Dankzij de inzet van het Leger des Heils hebben we nu zicht op de zorgbehoefte van de cliënten.

Nu blijkt dat door meer inzet op begeleiding van de bewoners, zij stappen zetten. Toch is zelfstandig wonen voor veel inwoners nu te hoog gegrepen. Zij ervaren problemen met de verslaving en zelfredzaamheid en zullen ook in de nabije toekomst begeleiding en ondersteuning nodig hebben. In de bijlage hebben we een opsomming gemaakt met een uitgebreide toelichting op groep potentiële bewoners die passen bij een Huis en Haard.

3. Weten of de doelgroep kan doorstromen

Gaandeweg de pilot bleek door- of uitstroom op korte termijn voor veel bewoners niet haalbaar. De bewoners blijken met de juiste begeleiding met stabiliteit en structuur in een veilige omgeving juist op te bloeien.

Uit de ervaringen van afgelopen jaar hebben we geleerd dat er mogelijkheden zijn om uit te stromen, maar met kleine stappen. Voor een aantal bewoners wordt een Wlz-indicatie aangevraagd en dat betekent dat er levenslang behoefte is aan 16-24-uurs zorg en toezicht. Een aantal bewoners is afhankelijk van middelen en gedijt juist goed bij het wonen in groepsverband. Vermoedelijk is deze groep inwoners voor lange termijn afhankelijk van wonen in een intramurale instelling.

4. Weten met welke zorginzet die doorstroom gerealiseerd kan worden

Het uitgangspunt van de plaatsing en begeleiding bij Huis en Haard is de voorkoming van maatschappelijke teloorgang. De bewoners hebben een thuis en kunnen werken aan persoonlijke stabiliteit krijgen en behouden. Daarna wordt er gekeken naar of en wat het perspectief kan zijn op groei in de situatie en de mogelijkheden op de nog langere termijn. Dit kan uitstroom tot gevolg hebben, maar gaandeweg de pilot blijkt dat niet voor iedereen haalbaar.

5. Weten aan welke criteria een locatie voor deze voorziening moet voldoen

Op dit moment wonen de bewoners op de eerste verdieping van Huis en Haard aan de Pettemerstraat. Daar zijn 16 individuele kamers gemaakt met gedeeld sanitair. Er is een balkon, maar geen grote buitenruimte.

De bewoners hebben wel een wens om in de toekomst naast een eigen kamer ook eigen sanitair te hebben. Dat is in lijn met andere beschermd wonen voorzieningen.

Gezien het gebruik van alcohol en/of middelen van de bewoners houden we rekening met omwonenden. In het verleden is hinder ervaren door andere gebruikers van het pand. Door het toevoegen van een buitenruimte bij de voorziening kan de hinder worden verminderd.

Aandachtspunten die door het Leger des Heils zijn meegegeven zijn: bereikbaar met openbaar vervoer en in de buurt van een supermarkt. Gelieve niet bij een café of kinderspeelgelegenheid.

De specifieke eisen aan het pand zijn buiten beschouwing gelaten in dit onderzoek.

6. Weten of het financiële model uit de pilot passend is voor het vervolg van de voorziening.

De voorziening is gefinancierd met een projectovereenkomst. De hoogte van het bedrag was gebaseerd op een berekening van het Leger des Heils, maar kwam overeen met een hoge BW-indicatie.

Volgens de kenmerken van de voorziening ligt het voor de hand om deze aan te merken als een beschermd wonen voorziening. Het Leger des Heils heeft al een contract voor beschermd wonen. Het is mogelijk om de beddenafpraak uit te breiden met het Leger des Heils gedurende de looptijd van het Wmo-contract.

Als de voorziening wordt aangemerkt als een beschermd wonen voorziening, dan wordt per bewoner een indicatie afgegeven. Aan de indicatie hangt een vastgesteld tarief en is gebaseerd op de zorgbehoefte. Er is ruimte binnen het beschermd wonen budget om de beddenafpraak met het Leger des Heils uit te breiden. De bewoners betalen een eigen bijdrage rechtstreeks aan het CAK in plaats van aan het Leger des Heils.

3. Conclusie en aanbeveling

Uit de bevindingen van de pilot kunnen we concluderen dat ook in de toekomst behoefte blijft aan een voorziening zoals Huis en Haard. We hebben afgelopen jaar gezien dat veel mensen geen indicatie en diagnose hadden, omdat ze buiten het zicht van de hulpverlening bleven. Door de juiste ondersteuning en begeleiding te bieden door een gecontracteerde zorgaanbieder hebben de bewoners meer stabiliteit en structuur in een veilige omgeving gekregen. Ook hebben we meer zicht gekregen op de kwaliteit van de zorg. Het Leger des Heils heeft de bewoners echt leren kennen en daaruit kunnen we concluderen dat een deel in de toekomst zelfstandig kan wonen. Er zijn ook een aantal bewoners voor wie dat ook in de toekomst niet haalbaar lijkt. Voor hen is een Wlz-indicatie aangevraagd en afgegeven.

Voor de toekomst zien we daarom dat een voorziening zoals Huis en Haard een aanvulling is op het bestaande aanbod van beschermd wonen aanbieders. Ook sluit de wijze waarop het Leger des Heils de ondersteuning biedt aan bij de zorgbehoefte van de bewoners. Belangrijkste reden hiervoor is dat er doelen worden gesteld én gehaald door de deelnemers. Bij de nieuwe bewoners, die afgelopen jaar binnen zijn gekomen, stond het bieden van begeleiding op de voorgrond.

Dat betekent dat we deze voorziening past binnen het aanbod van beschermd wonen aanbieders. Het Leger des Heils is al gecontracteerd voor beschermd wonen en dus hebben we de mogelijkheid binnen het bestaande contract. De huidige contracten binnen de Wmo lopen nog tot en met 2026.

Het vervolg

De huidige pilotovereenkomst is gekoppeld aan een huurovereenkomst van het pand aan de Pettemerstraat. Dat betekent dat wanneer de gemeente de samenwerking met het Leger des Heils continueert, er ook gezocht moet worden naar een ander pand. De gemeente en het Leger des Heils trekken samen op in die zoektocht. Na de zomer 2024 informeren we de raad met een stand van zaken.

4. Bijlagen

Subtitel voor het hoofdstuk

Beschrijving van de doelgroep

De doelgroep kenmerkt zich door het weinig / nauwelijks mogelijkheden toename in zelfredzaamheid. Lage zelfredzaamheid op leefgebieden door regieverlies kenmerken de problematiek (achteruitgang). Vaak sprake van achteruitgang op leefgebieden. Het doel van de voorziening is daardoor het meer zelfredzamer maken door niet alles over te nemen, stimuleren tot zelfredzaamheid / zelfzorg. Het bevorderen van welzijn en de kwaliteit van leven, achteruitgang vertragen en het dragelijk houden van de effecten van de ontstane problemen in de jaren ervoor.

Het betreft cliënten van 18 jaar of ouder met een chronisch onderdakprobleem in combinatie met meervoudige problemen en afhankelijkheid van opvang en zorg. Deze kan problemen ervaren op het gebied van zelfredzaamheid en/ of participatieproblemen in de maatschappij en/ of sociaal netwerk. Er kan sprake zijn van problemen op het gebied van woonvaardigheden en / of persoonlijke verzorging.

Deze problemen ontstaan bijvoorbeeld door:

- Psychiatrische problematiek
- Cognitieve problemen
- Verslavingsproblematiek
- (tijdelijke) somatische problemen

Verdere eisen:

- Groepsgericht
- Geen voorliggende voorzieningen passend geacht.
- Middelengebruik is toegestaan zolang het geen overlast veroorzaakt op anderen
- De voorziening is gericht op vrijwillige zorg cq geen verplichte zorg